

Recenze

rekognice

Konrád Z., Veselá J., *Rekognice*. Praha: PA ČR, 2008, 71 stran, ISBN: 978-80-7251-269-0.

V roce 2008 byla na Policejní akademii vydána monografie *Rekognice* autorské dvojice doc. JUDr. Zdeněk Konrád, CSc., a PhDr. Jitka Veselá. První z nich je zkušený kriminalista, druhá je forenzní psycholožka, oba jsou velmi erudovaní pedagogové, působí jako akademičtí pracovníci na Policejní akademii ČR v Praze a mají dlouholeté pedagogické zkušenosti.

Rekognice se uplatňuje v kriminalistické a soudní praxi více jak sto let pod různými názvy a různým způsobem. Tato skutečnost ověřila její hodnotu jako kriminalistické metody poznání trestných činů a jiných kriminalisticky relevantních událostí. Recenzovaná monografie představuje obsáhlou a ucelenou studii o rekognici jak identifikační metodě z pohledu současných teorií a zobecněných poznatků kriminalistické praxe. Recenzovaná monografie *Rekognice* je výstupem z vědecké činnosti autorů a monografie je určena pro studenty Policejní akademie ČR v Praze. Monografii lze využít jako studijní pomůcku pro výuku v bakalářském, magisterském a případně i v doktorském studijním programu.

Monografie *Rekognice* je významný počín, protože v kriminalistice chybí ucelená publikace napsaná v posledních třiceti letech. První československá monografická práce shrnující komplexně poznatky k problematice využití rekognice, jako metody kriminalistické praxe v přípravném řízení trestním, byla vydána v roce 1971¹. Za víc než třicet let od vydání posledního monografického díla prošla nejen kriminalistika, ale celá společnost transformačním procesem. Jednou ze součástí tohoto procesu byla transformace státního aparátu. Současně dochází k nesmírnému množství legislativních změn, které se dotkly i trestního práva procesního, upravujícího podmínky aplikace metod kriminalistické praxe v československém přípravném řízení.

Zvolená problematika rekognice je v kriminalistice stále aktuální problém, autoři jej postihují především z pohledu současných poznatků kriminalistiky, právních publikací a nálezů Ústavního soudu. V monografii jsou uvedeny jak teoretické otázky rekognice jako

¹ Protivinský, M. *Rekognice v přípravném řízení*. Praha: UKr PF UK, 1971.

identifikačního procesu, tak i právní úprava rekognice, taktika provedení rekognice a v neposlední řadě se autoři zabývají i aktuálními otázkami rekognice.

Text je logicky strukturován, respektuje obecný popis identifikačních metod, autoři velmi trefně (didakticky) vymezují podstatu, proces a formy rekogniční identifikace. Kromě úvodu, závěru a seznamu literatury je rukopis rozdělen do tří kapitol. V textu je několik ilustrativních schémat, které výborně přibližují podstatu rekognice a zejména identifikačního procesu.

V první kapitole jsou popsány základní pojmy rekogniční identifikace – kriminalistická identifikace, proces konstituování rekognice, druhy kriminalistické rekognice a vztah rekognice k jiným kriminalistickým metodám. Zvláště vyzdvihují uvedená schémata, která dobře přibližují podstatu rekognice. V kapitole jsou uvedeny vazby (a rozdíly) rekognice k jiným kriminalisticko-taktickým metodám, konkrétně vztah rekognice a výsledku, rekognice a konfrontace, rekognice a vyšetřovacího experimentu a rekognice a prověrky výpovědi na místě.

Ve druhé kapitole jsou popsány teoretické a praktické problémy taktiky provádění rekognice, právní úprava rekognice trestním řádem a je zde proveden stručný výklad ustanovení § 104b TrŘ. Současně v této kapitole autoři otevírají několik právních a praktických problémů kriminalistické praxe vznikajících při aplikaci metody rekognice.

Čtenáře chci upozornit na podkapitolu, kde jsou také uvedeny aktuální problémy využití rekognice v trestním řízení. Autoři velmi vhodně rozebírají problémy - např. zda podezřelý, obviněný nebo i svědek v pozici poznávané osoby jsou povinni strpět úkon rekognice. Velmi zajímavě je rozebrána otázka účelnosti provádění rekognice např. v případech, kdy obviněný, podezřelý nebo svědek, kteří mají být identifikováni rekognicí in natura, změnili před rekognicí svojí podobu. V této souvislosti postrádám diskusi nad problematikou tzv. nulové rekognice. Věřím, že ve druhém vydání se tato problematika objeví.

Ve třetí kapitole jsou uvedeny metodika a taktika provádění rekognice - příprava rekognice, taktické zásady rekognice, metodika rekognice a dokumentace průběhu a hodnocení výsledků rekognice.

Na konci monografie je seznam literatury, který zahrnuje soubor aktuálních současných literárních zdrojů k rekognici. Seznam literatury poskytuje čtenáři další zdroje ke studiu kriminalistické taktiky a rekognice.

Autoři při zpracování monografie vycházeli zejména ze současných poznatků obecné i soudní psychologie, ze zobecněných poznatků současné kriminalistické i soudní praxe, jakož i z teoreticky zdůvodněných poznatků řady československých kriminalistů, zejména pak z prací M. Protivinského.

Monografie je napsána odborně dobře, dostatečně náročně a jsem přesvědčen, že bude výborným studijním zdrojem jak pro bakalářské, tak pro magisterské studium, případně doktorské studium. Monografii doporučuji nejen studentům Policejní akademie, ale velmi vřele všem policejním komisařům SKPV, soudcům, advokátům a všem kriminalistům a právnické komunitě.

Autorům podařilo vytvořit výbornou monografii, didakticky optimálně srozumitelnou s vysokou technickou náročností. Monografie byla vydána v rámci výzkumného úkolu v poměrně omezeném rozsahu, není prodejná a pro zájemce doporučuji buď si vypůjčit ve vědecké knihovně, případně kontaktovat autory.

(prof. PhDr. Jiří Straus, DrSc., prorektor pro vědu a výzkum Policejní akademie České republiky v Praze)